

KELET

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félére	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Az ÉRTÉKESEB CÍKKEK DÍJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

LŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama második évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egészévre	16 frt
Félére	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalánnyal alólított könyvkereskedésbe küldendők.

Nyílt egyszerre beküldött előfizetés után titelpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1876. április 12.

△ z országos nagy csapások és a bécsi — aliga nem sikertelenül maradó — alkudozások nyomozó hangulata közepett mindenütt néző nélkül hangzott el a Felsőmagyarországon nagyjelentőségű elhatározása, melylyel az erdélyi csendőrséget a közös hadgyminister hatásköréből a magyar királyi honvédelmi- és belügyi miniszter alá helyezte át, s ha jól tudjuk, egyetlen erdélyi lap sem reflectált e minketly körülbelül érdeklő tényre.

Vt idő, midőn a csendőrségi intézmény, mint ilyen, szenvedett erős megtámadásokat, egy részről maga az elv, a katonailag szervezett rendőrség, lévén alapjában ostromolva. E szélsőségre menő támadásellenében, más oldalról, a status quo vol védelmezve, s így az elv kedvéért a fuma is fontartott, mely szintén szélsőségek vala nevezhető.

A mostani intézkedést, mely a helyes központi szervezésnek találja el, a két szélsőség előnyös kiegyeztetésének tekinthetjük s a legnagyobb örömmel üdvözölhetjük, mint a pártok fuziójának egyik kiváló eredményét. Nem volt ugyanis semmi kilátás arra, hogy a régi pártviszonyok merev maradásával mellett a két ellentétes néző, ide vonatkozólag, kiegyeztethető.

legyen míg most a lényeg fontartásával a forma is kellőleg lön eltalálva és alkalmazva s ezt mind tényben, mind alapjában csak is öröndetesnek nevezhetjük.

Nem szenved, ugyanis, előttünk kétséget, hogy a csendőrségi intézmény, mint az állami közigazgatás egyik legfontosabb tényezője, mint a törvények és közhatalások tekintélyének legbiztosabb fentartója, csakis szigorú katonai szervezetben nyújthatja sikeres eljárásának, működésének garanciáját; de viszont az sem eshetik kérdés alá, hogy a magyar állam határain belül egy a politikai közigazgatás eljárásaihoz oly mélyen benyúló intézmény nem állhat más, mint a magyar királyi kormány illető szakainak fönhatósága alatt. Mert igaz ugyan, hogy az alkotmányos aera megnyitja óta szorosabb kapcsolat jött létre a magyar közigazgatás és a császári és királyi csendőrség között; igaz ugyan, hogy a csendőrség mindig készségesen rendelkezésre állt a közigazgatási hatóságoknak, — de a felügyelet, a kormányzat, az előléptetés minden szála Bécsben volt összpontosítva s evel fontartva a testület idegenszerűségének közérzete, mind a tagok, mind a népség tudatában, fönmaradván, evel, legalább is lehetőség a netaláni ellentétes érdekek kifejeződését az ellentétes állás elfoglalásának is.

Ezek a lehetőségek azonnal el fognak esni, mielőtt állandó kapcsolat fog az intézmény és a magyar állam-kormány között létesülni és pedig — előre láthatólag — minden rázkódás nélkül, miután a belservesztetben, nyilván, semmi átalakításra szükség nincs s az egész változás, a mi be fog következni, legalább egyelőjén nincs mért hogy többre terjedjen, mint, hogy a rendeleték Bécs helyett Budapestre kelteztenek. Rendre-rendre aztán elkövetkezhetik a minél több magyar alkalmazása, kivált a főbb pontokon s legkivált a főbb pontokon. A legénység, e tekintetben éppen semmi átalakításra sem szorul.

De van ez intézkedésnek egy más, szintén igen nagyjelentőségű oldala is. S ez az állam-rendőrség megvalósításának útba indítása. A nélkül, hogy a törvényhatóságok autonómicus jogkörébe beavatkozás történne: az államnak legalább is törekednie kell arra, hogy a közigazgatás rendőrségi oldalát saját kezébe vegye s azt katonailag szerveztetbe foglalva, oly biztonság közeget teremtsen magának, melyek hasznát legnagyobb mértékben magok a törvényhatóságok, illetőleg az állampolgárok élveznék.

Az első lépés ez irányban a budapesti rendőrség szerveztetésével tetetett s a mostani intézkedés egy hatalmas lépéssel vitte odább az ügyet. Remélhető, hogy a magyar állami rendőrségnek az erdélyi részeken való kifejlődése és megizmosodása oly életképes példáját fogja e kérdésnek nyújtani, hogy a magyar törvényhozás idővel az egész korona területén alkalmazni fogja azt, a mi a birodalom egy részében üdvösnek bizonyult.

Mi, erdélyi részleik, nem egy új intézményt nyertünk ugyan, hanem egy kitünőnek bizonyult intézmény magyarra tételét. Elismerésünk ezért a kormánynak, mely remélhetőleg még fokozni fogja, az idő folytán, az intézmény előnyeit. Az állam pedig útba indítását egy olyan ügynek — az állam-rendőrség megvalósításának formájában — mely a közigazgatási politika elméletében ma már nem is esik kétségbevonó discussio alá.

— Az alkudozások. Bécsből, április 10-éről távirják: A váumgyi értekezletek tegnap és ma folytatták és szakadatlanul fogják folytatni, mert eddig nincs sem végeredmény, sem késleltető akadály. Egy hetilap azon hire, hogy a magyar kormány beadja lemondását, — képtelen, mert nélkülöz minden támpontot.

A tanácskozások folyamata legszorosabb titokban tartatik, minden netán felmerülő hír a priori kohloltak nyilvánítható. Valótlán az a hír is, hogy a miniszterek az alkudozások praesulvis határidejét már megállapították volna. E kérdés eddigelő egy szóval sem érintett. Az egyes miniszterek audientiáiról közölt hírek szintén alaptalanok. A katonabeszárlásos ügyben a ressortminiszterek ma is folytatják a tanácskozást.

Azon itt elterjedt hír, hogy mindkét ministerium benyújtá lemondását, szintén teljesen alaptalan. Sőt azt állítják, hogy az alkudozások a két utóbbi értekezleten határozott előmenetelt tettek és a vámkérdésben, úgy látszik, teljes megegyezés létesült.

Az erdélyi gazdasági-egylet közgyűlése.

Kolozsvár, április 10. 1876.

(Vége)

A nmlgu ministerium az elmúlt évben korlátozott költségvetéshez mérten gyámolította egyetünk közhasznú működését; fogadja ezért őszinte köszönetünk nyilvánítását. A lapsubvention kívül 600 frtot juttatott a vándortá-

nár fizetésének pótlására; a vándorgyűlési tárlat díjaira 5 drb arany, 10 drb ezüst és 15 drb bronce érmét küldött, egyéb segélyezést ismételt kérésünk daczára is sajnálattal megtagadni kénytelen volt. Termelési kísérletekre 100 font pignoletto törökbuza, 4 véka braziliai tavaszi rozs, 300 font Early rose és 600 font szász hagyma burgonya, 6 véka Chevalier, 4 véka Imperial és 4 véka probstei árpa, végre 20 font oberdorfi répagam osztott ki ugyan-csak a nmlgu ministerium által, mire néző sajnálattal kell constátálnunk, hogy 24 termelő közül, kik e magvakban részesültek, eddig csak 4 küldte be jelentését.

A rendelkezésünkre bocsátott öt drb tenyészika nem tudta az erdélyi tenyészők tettségét megnyerni s a nagyszámmal előjegyzett yevők egytől-egyig vonultak vissza. Post varios casus egy darabot, végre a tordai vándorgyűlés alkalmával 81 frton elárverezni sikerült, a még fennmaradtakat a nmlgu ministerium rendelkezésére visszabocsátottuk.

Őszinte köszönettel kell megemlékeznünk a nmlgu ministerium azon előzékenységéről, melylyel egyetünköt az általa kiadott vagy segélyezett szakközönyök és könyvekben részesíteni kegyeskedett; ezen becses adományok a lefolyt évben is tetemesen gyarapították egyetünk könyvtárát, melynek szaporítására, a pénztárból azonkívül 363 frt 26 kr fordított.

A nmlgu ministerium az elmúlt évben négy ízben hívta fel egyetünköt véleményadásra: a buzditó díjak tárgyában Petróczy Pálnak a székely kivándorlás megállítására érdekében irt munkálata ügyében, a viaszhamisítás megszüntetése és az első sorban termelésre ajánlatos gyümölcsfajok megállapítása érdekében. A nagy-, közép és kis gazdaságok jutalmazására vagyis a buzditó díjakra vonatkozó véleményünket, melyet alelnök Tisza László vezetése és buzgó közreműködése mellett egy külön bizottság szerkesztett, a nmlgu ministerium elfogadhatónak nem találta, választmányunk azonban második felterjesztésében is eredeti álláspontjához ragaszkodni kénytelen volt, a magyar országos gazdasági egylet ez ügyben tartott közelebbi tárgyalásai pedig szintén ami felfogásunk felé hajolnak.

Egyesek, hatóságok és társaságok többször tisztelték meg a val, hogy elinlézendő fontos kérdésekben hozzánk fordultak, vagy felterjesztéseiket pártolás végett közzétették. Erdemes tagtársunk Bód Károly a birtok és kuralista viszony rendezése érdekében intézett hozzánk felszólalást, melynek egy részét magunk láttuk el, más részét az erdélyi képviselők magánértekezletéhez tettük át. Gyergyó Szent Miklós városa az iránt keresett meg, adnánk tanácsot, mely fajtából szerezen nemyész bikákat,

mire néző erdélyi magyar marhánk jobb törzseit, a külföldiek közül pedig a mürzhali fajtát ajánlottuk. Erdélyi szász gazdasági testvér egyetünk a birtokkikeresítés ügyében adott be egy életrevaló törvényjavaslatot a t. képviselőházhoz, melyet választmányunk egyhangúlag és örömmel tett magáévá. Somogy megye gazdasági egylete az erdőpusztítás megállítására és a közégi erdők fentartására érdekében a nmlgu ministeriumhoz intézett, felterjesztését pártolni kérte, mely kérelemnek teljes készséggel feleltünk meg; csatlakoztunk az arad megyei gazdasági egyletnek az 1875. VIII. t. cz. 19. §-ának megváltoztatása és az 1863 — 1872-iki átlagos árak elfogadása iránt beadott kérvényéhez, valamint az aradi kereskedelmi s iparkamarának a borfogyasztási adótörvény megváltoztatása iránt szerkesztett nyomós indok felszólalásához. Az önálló bank és vámtérlet ügyében hozzánk intézett átiratok nem indítottak bennünket külön felíratra, mert meg voltunk és vagyunk győződve, hogy hazafias kormányunk ösztönzés és utmutatás nélkül is elkövetendi a töle telhető, hogy hazánk anyagi felvirágozása ezen fontos tényezőkhöz kellő alkalmazásával minden tekintetben biztosítva legyen.

Önálló ágendáink közül megemlítjük a „Probus” szőlészeti és borászati egylet alapszabályainak megállapítását s azoknak a nmlgu ministerium általi helybenhagyását. Az egylet működését még eddig nem kezdette meg, a mi annyiavál inkább sajnálatos, mert a börttermelő és kereskedő közötti vitában, mely napilapjaink hasábjait betöltö, ezen társulás az, mely a termelőnek a kereskedővel szemben is szilárd állást biztosít.

A kolozsvári faiskola ügye, melyről már múlt évi közgyűlésünkön tettünk jelentést, még maig sincs elátva, miután Kolozsvár sz. kir. városa e célra közelünk és a békási ut mellett fekvő azon helyiséget jelölte ki, melyet 1864-ben egyetünknek örök adományul átengedett és mely területet az egylet nem nélkülözhet. Reméljük azonban, hogy a t. városi hatóság módot fog találni, a mondhatnók nélkülözhetetlen faiskola vagy mi még szélszerűbb volna, u. n. iskolai kert létesítésére, mely mint nevelési eszköz és a gyümölcsöntejesztésre alapítható jobblétnék elsőrendű tényezője egyaránt nagy fontossággal bír és figyelmet érdemel.

A marhavásárok rendezése érdekében a nmlgu belügyministeriumhoz irtunk fel, mely kérelmünk kedvező ellátására is talált; a phylloxera veszedelemmel szemben utóbbi augusztus 7-én tartott ülésünkben jeles szöllesein Paget János és b. Apor Károly indítványára újabb övintézkedéseket ajánlottunk a nmlgu föld-

tezzék s érezni vélem a semmisséget, mely készen felemészteni szákmányát.

Tegnap, kikönyökölv az ablakon közönyösen néztem a zöldes vízből álló utcácskát, melyet félig elfátyolozott a reggeli köd. Nem messze tölem egy gondola kötött ki, hármas márvány lépcső alján.

Egy ajtó láttam megnyitni. Paula jelent meg vastag köpenybe burkolva. Nem látott engem; többé nem keres tekintetével.

A sajkás karjaiba fogta őt; midőn elhelyezte a gondolába a fekete posztóval bevont párnák közé s elhúzta a függönyöket, úgy képzeltem, hogy koporsóba zárják be szemem előtt. A gondola eltávozott; némán hallgattam a hullámok egyhangú csapkodását, melyek felzavarva az evezők által, halk morajjal enyésztek el a lépcsők aljánál, és midőn minden a távol ködében tűnt el, boldogságról alkotott álmaimat véltem szőfétozolni s eltemetve látni az ábrándok örök honába, mely azokat szülte volt.

Vajjon mit hoz a holnapi nap?

Oly nagyon rég (van már két százada) koldulom az engedélyt viszontláthatni őt, beszélni vele. A francia orvos, ki gyógykezelése alá vette, erről hallani sem akar. Jelenleg nem szenved a beteg, mondá nekem, de oly nagy gyengeség vett erőt rajta, oly lankadt, hogy ebből kell őt minden áron feliditnünk. Szerencsére ez erős, szilárd lélek gyógyulni ohajt, s ellent áll betegségének. Határozatában megállapodott, kész a nagy áldozatra, elhatározta, hogy elefedi őnt. Adjon időt a testnek, hogy visszanyerje erejét; akkor aztán veszedly nélkül terjesztheti ön ügyét elöibe.

(Vége köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Ieré Paulina.

Regény levelekben.

Irtá:

CHERBULIEZ VICTOR.

Második kötet.

Negyvenharmadik levél.

Velenoe, nov. 30.

(Folytatás.)

Ez egy kis törpe épület, mely egyik első egyzük csatornára nyílik s tulsó oldalán egy kis jelevegő, csendes térre nyújt kilátást. Alknyatkor elkezdtem fűrkésződni e város részben s oly szerencsés valék, hogy egy kis tezában, mely ugyanazon térre rug ki, sikerült felfeznem valami padlásszoba felét, mely jádó vol Egy óra múlva, borzasztó szivdögások közt kopogtatam a feltalált házkaján s ki is nyílt előttem. A nélkül, hogy tegnevezim magamat, Bird ur után tudakodtam. Övezettek hozzá.

Nem kísértet meg, leirni meglepetését tegpillarisomkor.

— Iram! ön nem férfi, szolt hozzám fanyos hangon. Egy férfi tudja, hogy mi a szánéka és t végre is hajtja.

Lehajtottam fejemet a vesszőcsapás éles sújtása alatt; de midőn a körülmények egybeütkezéséről s a végzetes levélkéről kezdtem el beszélni, hangosan tört ki:

— Mit beszél ön a végzetről? — szakitá félbe beszédemet. Ne zavarja ön össze kedvére az alkalmat és okokat. Azt megengedem, hogy ha e levél nem került volna az ön kezébe, akkor nem követte volna el ama neveltséges ostobaságot, hogy az atyát szeretőnek gondolja; hanem ön is engedje meg nekem azt, hogy ha ön azon nő iránt, kit szeret, oly tisztelet és becsüléssel viseltetnék, minőhez annak joga van, a világ minden papir rongydarabja nem okozott volna önnek a legkisebb nyugtalanságot s zavart.

Az a nagy szerencsétlenség uram, ha nem hisz az ember az érényben, kivált ha az a Paula arcát viseli.

Pájdalom! hitelt adva néhány haszontalan mende-mondának, gyanut engedett ön befészkelni szívébe s előbb-utóbb kitört volna benne a féltékenység. Csak egyszer verjengyökeret ez indás növény az ember lelkében, betölti azt csakhamar egészen buján tenyésző sarjaival; ha igyekszik is az ember kiirtani szálait, mintegy csoda által egy helyett kettő nő azzal. És nemde? ön szerint Paulának azzal kell vala eltölteni életét, hogy e mérges burjánokat egyenkint irtogassa ki az ön köbléből! Oh! higgye el ennél sokkal nemesebb foglalkozást is tud ő találni. Uram! a balégyzot nagy szó, de biztosítom őnt, hogy sorsunk jó vagy rosszra fordultának mindig részesei vagyunk mi is.

Bámulandó türelemmel hallgattam végig Bird ur szavait.

— Az isten nevére kérem őnt, szoltam végre, ne beszéljünk többé rólam! Megengedem, hogy a léleknek is ép oly elkerülhetetlenül meg vannak saját betegségei, mint a testnek; de legyen bár, bűnös, vagy lelki beteg, mit tesz az most? Látnom kell Paulát, mert kinyilatkoztatnom önnek, hogy ő nélkülöm nem képes élni.

— Honnan veszi ön e nagy önbizalmat s kevély képzelést? válaszolt szavaimra Bird ur. S mi ezinen tart jogot? Minő záloga van erre? Haggya el! Paulának nincs többé szükségére önre, sem hogy éljen, sem hogy meghaljon.

— Hogy meghaljon! kiálték fel öröm és fájdalom közt henykódva.

Napjai tehát vesztélyben forognak?

— Meg fogjuk menteni őt, felelt Bird ur, különösen ha ön oly szives lesz és nem avatkozik bele.

E perczben Simpson asszony lépett a szobába. Azt hitte álmodik s két lépést hátrált, mintha rémet látott volna megjelenni maga előtt.

— Ez ur azért jött, hogy a végcsapást mérje áldozatára? szolt végre. És szabad folyást engedve haragjának, előbb még szigorubbán bánt velem mint fivére; azután meg szokása szerint megszédült s ügyvédelmé szegődött. — Mint elfogyott szegény! mondá testvérenek. Látszik, hogy sokat szenvedett. Vilmos, nem kell az embernek igen szigorúnak lenni. Imeerd el, hogy madár szárnyával keire birnia, hogy ide tudjon követni minket s egy jó vadász kutyja ösztönével, hogy fellelje

mivelési ministeriumnak, mely felterjesztésünk azonban mindegyik válasz nélkül maradt.

Azon szomorú tény, hogy hazánk közgazdasági felvirágzása nézetünk szerint a törvényhozó testület által sem szellemileg, sem anyagilag eléggé erősen elő nem mozdított, arra készített egyelőre választmányát, hogy a t. képviselő házhöz indokolt kérényt nyújtson be a legsürgősebb törvényes lépések megtétele, valamint a földmívelési dotatív felelőse iránt és bár a döntő fórum érdemlegesen e tekintetben még nem határozott, alapos reményünk van, hogy t. képviselőnk nem fogják az ügyet elejteni s még a jelen második ülésszak alatt annak kedvező ellátását lehetőséggé tenni. A politikai és szakirodalmi sajtó mondhatók egyhangulag mellettünk nyilatkozott, számos társaság pedig felterjesztésünkhöz pártolással csatlakozni sziveskedett.

Az 1874. évben kezdeményezett gyümölcsészeti statisztika is körülmelegítéshez képest elég jó sikerrel halad és miután a tordai vándorgyűlés határozatából a megkezdett munkát a lehető legnagyobb erőfeszítéssel folytatni kell, lesz annyi szívósságunk a kérelveket szüntől nélkül mindaddig kiküldeni, míg a legindolensebb pomologus hazánkunknak válasza is be nem érkezik.

Egyelőre buzgó tagja gr. Schweinitz Gyula számos európai kulturális ide vonatkozó törvényeinek tekintetbevételével egy birtokrendezési törvényjavaslatot készített és azt elfogadásra végeztet választmányunkhoz betherjesztette. E jeles dolgozatot öt szakbizottság külön külön szempontokból tárgyalás alá vette s a véglegesen megállapított szöveget elfogadásra ajánlotta. E törvényjavaslatot a képviselőházhöz, a földmívelési és igazságügyi miniszteriumokhoz felterjesztettük, Erdély valamennyi hatóságának megküldöttük és az országgyűlési képviselő urak között kiosztottuk. Bizton reméljük, hogy az ezen ügyben megindult mozgalom az egyszer sikerre vezet és az erdélyi résznek életkérdése végre valóra forduló megoldásra talál. Örömmel tudatjuk, hogy említett törvényjavaslatunk a napokban a szász nemzeti egyetem költségen hiteles német szöveggel napvilágot látott és így hivatala lesz az érdeklődést országgrszünk német ajkú polgártársai körében is felkelteni, őket is a czélszerűen eszközölt birtokrendezés és tagosítás áldásos következményeire figyelemmel tenni.

Hanyatlásnak indult lőtenyészésünk ügye sem került el választmányunk figyelmét és szakértő lőtenyésző birtokosaink, valamint más szaktekintélyek szemeleikben külön bizottság kértet fel, mely gr. Schweinitz Gyula dolgozata és fogarasi ménes parancsnok Ilinczy ezredes urnak írásban beküldött munkálata alapján a felállított 17 kérdésére a válaszok szövegét megállította, mely választmány által elfogadtatván, jelenleg a m. kir. földmívelési és honvédelmi, valamint a cs. és k. közös hadügyminiszteriummal várja kedvező ellátását.

Jelentésünk folyamán megemlékeztünk arról, hogy a nmlgu ministerium a Petróczy Pál által szerkesztett székelyügyi emlékiratra nézve véleményt kért, mely körülmény arra indította a választmányt, hogy e fontos ügyet önálló tárgyalásra tűzze ki s egyrészt a székelyföld, másrészt általában egész Erdély közgazdasági jelenét és jövőjét beható figyelemmel méltassa. E munkának is oroszán része fardhatatlan tagtársunkat gr. Schweinitz Gyulát illeti. A kiküldött bizottság és később a vá-

lasztmány a bemutatott szöveg első részét, az indokolást, változtatlanul magáévá tette, a második részt pedig, az indítványokat némileg módosította. Ezen emlékirat 25 indítványpontra hazafele kormányunk elé egy szép és aránylag kevés pénzálzódattal keresztül vihető programot tár — reméljük és hisszük, hogy nem hiában, mert a mennyire a magunk, ép úgy, vagy talán még inkább kívánja az állam érdeke, hogy e javaslatok egytől egyig és minél előbb fogadtassanak!

T. közgyűlés! ennyiből áll, mit a lefolyt évi működésünkből megemlékezés méltóan tartottunk és ha fardozásunk után nem hivatkozhatunk is minden esetben az elért sikerre, azon megnyugtató öntudattal fejezhetjük be jelentésünket, hogy az erdélyi gazdasági egyet igazgató választmánya tőle telhetőleg most sem mulasztott el egy lépést sem, melyet hivatalosszerű kötelessége és megbízóinak érdeke elje szabott és szíve mélyből óhajta, hogy utóda, az új választmány az örökségül reá maradt szép terveket, országgrszünk és az egész magyar haza javára mielőbb és minél teljesebben megvalósíthassa!

A titkári jelentést a pénztárnoki követte, melyet lapunk vasárnapi számában egész terjedelmében közöltünk. Megemlékezőnk csak azt tartjuk, hogy a pénztárvizsgáló bizottság ajánlatára a közgyűlés dr. Hincz Györgynek az egyleti pénztár hű és pontos kezeléséért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott. Ugyancsak e bizottság ajánlatba hozza, hogy a kamatok fizetése körül felmerült nagymérvű pontatlanságok miatt az egyleti kölcsönök mind felmondassanak. A közgyűlés elvileg kimondja ugyan, hogy a kölcsönök felmondassanak, de a választmányra bizza, hogy e határozatot belátása szerint hajtsa végre.

Az egyleti vagyon leltározása végett még a múlt évi közgyűlés egy bizottságot küldött ki, mely megtevént jelentését, tudatja a gyűléssel, hogy az egylet követeléseit közül 1146 frtnyi behajthatatlannak találta, 7190 frt pedig kétesnek találta. A bizottság a behajthatatlan követelések kitörlesztését s a leltározásnak évről-évre leendő folytatását indítványozza. Mindkét ajánlat némi vita után elfogadtatott.

Élénkebb vitát keltett az egyleti választmányunk azon javaslata, hogy a köztelek bérbe adassék. E telek kezelése ugyanis évről-évre nagy deficitet járt, mely a múlt évben már 2 ezeret meghaladó összegre emelkedett, a választmány tehát oly feltétel mellett, hogy a kert az egylet ellenőrzése mellett az eddigi czél szoros szemelött tartásával kezeltesék, 16 évre leendő bérbeadását indítványozza. Némelyek azt kívánták, hogy az egylet jövőre is maga kezelje a telket, mások nem kívánták feltételekhez kötni a bérbeadást, végül is a választmány javaslata egész terjedelmében elfogadtatott s így a köztelek szigorú feltételek mellett bérbe fog adni.

A választmány ezt követőleg ajánlattal terjesztette a gyűlés elé az egylet egyik tagjának az egylet bszervezetére vonatkozó s lapunkban „az erdélyi gazdasági egylet reformjáról“ szóló cikksorozat végén tett s lényegtelenül módosított indítványait. A közgyűlés az összes javaslatokat magáévá tette.

A választmány indítványozza, hogy Arnulf bajor herceg, ki a múlt nyáron körutat tett az erdélyi részekben s kiváló érdeklőséget tanúsított székely hazánk gazdasági érdekei iránt, az egylet tiszteltbeli tagjává választassék. Megtörténik.

mélto ellenfeleket találunk. Az egyik felen Caesar, a másikon Brutus és Cassius, ez „utolsó romaiak.“ Az egyeduralom harca a köztársaság ellen. Shakespeare e harcot festi antik egyszerűségben, fonségesen.

A délnyugati Hispánia meghódítása után, mint ura és parancsolója a birodalomnak tér vissza Caesar Romába. Itt kezd Shakespeare tragédiáját. Diadalmenettel látjuk Caesart Róma utcáin, körülujongva a néptől, attól a bukkot erkölcsű római néptől, mely nem rég virágot szórt Pompejus utain, s a mely népben Brutus is annyira csalódott, a mikor őket a köztársasági eszmékre és formákra megértettek hitte. Ezzel a néppel ismerkedünk meg először is, tisztában vagyunk azzal, hogy ki ezekre számít, kártyavárát épít.

Ez ünnepi menetben, mely a versenytérre tart, a tragedia főbb alakjaival egyszerre találkozunk. Caesar megjelenése e menetben, midőn beszédre a zene elhallgat s körül mély csend uralg. fonséges jelenés. Als megjűk szemünket felemelni hozzá, ki dicsősége tetőpontján áll, gőgös szavai nem rokonszenvűnek, hanem inkább valami félelemserűt ébresztenek fel bennünk. A hatás, melyet vele szemben Brutus és Cassius egyéniségei gyakorolnak reánk, más természetű. Cassius féltékeny szemmel nézi Caesar dicsőségét, megbuktatására szerzett titkon összeesküvést, melynek azonban még nincs feje, nincs élen oly név, mely tervüknek kellő tekintélyt biztosítana. Ezért van szüksége Brutusra. Cassius őt akarja megnyerni minden áron s erre nézve az első lépéseket szemek előtt teszi. Brutussal ismerkedünk meg tehát először is, mint kimagasló alakja a tragediaának. Cassius őt ekként szólítja meg:

A nagybnni jószág eladása iránt titkár jelenti, hogy a többszöri hírlapi hirdetések dacára, az első határidőre nem érkeztek be ajánlatok.

A második határidőre érkezett be egy, mely 76 ezer forintot köszpénzben ígér a jószágért. A választmány maga sem találja kedvező ajánlatnak a fenförgőt, de számos ok parancsolván a jószág lehetőleg gyors értékesítését, az eladást-ajánlja.

Némelyek új határidő kitűzését kívánják, a közgyűlés azonban a 76 ezer forintos vásárt megkötendőnek határozza. A vásárló, mint később értesültünk, Berde Mózes.

Finály Henrik több aláírással ellátott indítványt nyújt be, hogy a felhajthatatlan követeléseken kulva, jövőre a belépő tagok által szigorú kötelevek állíttassanak ki. Elfogadtatik.

A jelenlegi választmány még a gyűlés elején lemondván, az új választások megejtésére hívja fel elnök a gyűlést s a szavazatszedő bizottság tagjait Finály Henrik, b. Bánfi Dániel és Békésy Károly egyleti tagokat, szólítja fel.

A választás eredményét lapunk tegnapi számának hírvonatában közöltük.

Végül a jegyzőkönyv hitelesítése végett elnök Finály Henrik, Filep István és Békésy Károly tagokat nevezi ki s a gyűlést bezárja.

Kolozsmegye bizottságának tavaszi rendes közgyűlése.

(Folytatás).

Áttérve most az egyes járásokra, mindenek előtt örömmel constatálhatom, hogy a lakosság egészségi állapota a letűnt közelebbi 3 hónap alatt általában kielégítő volt; nagyobb mérvben elterjedt járványos betegségek nem uralkodtak, s csak a dyphtheritis szedett néhol a rendesnél több áldozatot. Így a gyalui járás Marisel és Gyalu községeiben; a n.-almási járásban Bercsén és T.-Szt.-Királyt; a nádaszi járásban Mera községben, a hol még a tödögyuladás is több áldozatot követelt; a mocsai járásban Frátán; a tekei járásban Bátoron és N.-Idán.

A hasznos háziállatok egészségéről szintén örvendetes jelentéseket vettem: ragályos betegség általában nem mutatkozott, s csak a mocsai járásban Kis-Sármason találtott 2 takonykóros és a tekei járásban O.-Ujfaluban 13 db. rühes ló, melyek közül az előbbiek le is szurattak.

Az ősi vetésekről a megye egész területéről megnyugtató, sőt részben örvendetes jelentéseket vettem, egyedül a m.-nádaszi járásból vett jelentés szól némileg lehangolón, azt állítván, hogy ott az ősi vetések eddigelő gyengének mondhatók.

Örömmel jelenthetem, hogy tűz-est a letelt utolsó 3 hónapban aránylag kevés fordult elő. Így a gyalui járásban 2. Egyik Gyaluban, a másik K.-Monostoron. A n.-almási járásban szintén 2. Egyik Nyiresen, a másik Nyéreczén. A nádaszi járásban 1. Mákóban. A kolosi járásban 1. Ajtonban. Az örményesi járásban 1. A n.-nyulasi járásban 1. Kőbölkuton. A tekei járásban 2. Egyik Paszmoson, a másik Szt.-Péntekben és Tekében 1. — Összesen tehát 11.

A következő adatok a járási szolgabíró urnak munkásságát lesznek hivatala feltüntetni.

A jelen év első napjától márt. 20-ig bevétezt:

„Régóta, Brutus, szemmel tartalak.

Te nem tekintesz oly nyájás szemekkel,

Sem szivessegek többé nem mutatsz,

Milyenhez szokva voltam; . . .

Cassius e szavakkal helyesen tapogatózik.

Brutus elmélkedik a közügyekről, a koról,

a kemény feltételekről, miket az idő reájuk vetni készül; de nem magát hiszi választottnak e körülményeket átalakítani. Erkölcsös, tiszta jelleme nem igen vonza őt a politika sikamlós terére, s Cassius szavaira, hogy kár, miszerint nincs tükre, melyből rejtezt becsőt látni, így válaszol:

„Mily veszélybe

Vezetsz te engem, azt kívánva, hogy

Olyat keressék bennem a mi nincs?“

Idegenszerűeknek érzi Cassius szavait, de

miután azok a hon javára célzóak, meggon-

dolja; mert a mily szent neki saját becsülete,

oly sérthetetlennek tartja mindazt, mi a közjót illeti. Cassius nem felejtí eszébe hozni,

hogy őlt hajdan Róma földén egy Brutus, ki

inkább ördögöt tárt volna, mint királyt. Tör-

píteni igyekszik Caesar nagyságát, mégis olybá

tünteti fel, ki mint colozs lépdél a szűk vi-

lágón. Majd meg:

„Nem csillaginkban Brutus, a hiba,

Hanem magunkban.“

Cassius szavai nem maradnak eredmény-

telenek. Brutus lelkebe egy rögeszme csíráját

vetették el, melynek növése Caesar halálát

sürgető.

De hogy a tett elhatározása és véghezvi-

tele között mennyit tépelődik önmagával, bizo-

nyitják nevének, Portiának szavai:

„Tegnap nem szeliden

Szókélt el ágyamtól; a vacsorát

Félben szakasztván, járál fel s alá,

Mélázva és sóhajta, s karjaid

a gyalui járás szolgabíró által 568 ügydarab, valamennyi ellátatott.

a b.-hunyadi j. szb. által 617. db. ellátatott 609, ellátatlan 8;

a m.-bikali j. szb. által 392 db. 13 db. híján mind ellátatott;

a n.-almási j. szb. által 529 db. 5 db. híján mind ellátatott.

a m.-nádaszi j. szb. által 581 db. 5 db. híján mind ellátatott.

a kolosi j. szb. által 429, melyből 15 db. van ellátatlan.

a mocsai j. szb. által 602 db. 13 db. híján mind ellátatott;

a m.-örményesi j. szb. által 529 db. 20 db. híján mind ellátatott;

a n.-nyulasi j. szb. által 385 db. mind ellátatott;

a tekei j. szb. által 415 db, melyből csak 3 db. maradt ellátatlan;

végül a tekei tanács által 338 db. melyből csak 4 db. ellátatlan;

kihágási ügy, ugyancsak az érintett idő alatt bevétezt:

a gyalui járás szb. által 41. ellátatott 35.

a b.-hunyadi j. szb. által 44 db. ellátatott 41.

a m.-bikali járás szb. által 22, ellátatott 17.

a n.-almási járás szb. által 31, ellátatott 24.

a m.-nádaszi j. szb. által 44 db. ellátatott 29;

a kolosi j. szb. által 14 db. mind ellátatott;

a mocsai j. szb. által 24 db. mind ellátatott;

az örményesi j. szb. által 26 db. 6 híján mind ellátatott;

a n.-nyulasi j. szb. által 17 db. ellátatlan 1.

a tekei járás szb. által 15 db. ellátatlan 2;

és végre a tekei tanács által 23 db. ellátatlan 9 db.

A mint méltóztattak hallani, e számok igen kedvező eredményt mutatnak, vajha az általános meglegedés lenne jutalmuk. A mennyiben a népevelés ügyére a közgazdasági hatóságunk befolyása van, azt a járási szolgabíró urna a felmerült esetek alkalmával szintén igyekeztek érvényesíteni. A tőlük bevett jelentések alapján jelenthetem, hogy a népoktatás állása

A gyalui járásban a havasi községekben kedvezőten, míg a többi községekben s Sz.-Fenes, K.-Monostor, Nagy- és Kis Kapus, Gy.-Vásárhely és O.-Fenes községekben kedvező. Panasz e járásban iskola mulasztásért egy sem tétetett.

A b.-hunyadi járásban a felekezeti s különösen a g. n. egyesült iskolákban gyarló, mivel többnyire olyan tanítókat alkalmaznak, kik saját nevéket is alig képesek leírni, s a gyermekek oktatásánál mind össze egy pár imádság betanítására szorítkoznak. Sőt, mint O. Bikali községében egy olyan tanítót alkalmaznak, a ki a sz.-ujvári feyintézetből csak a múlt évben szabadult ki huzamosabb fogságából.

Oskola mulasztásért panaszok csak B.-Hunyad, Nyárszó és Erdőfalva községekből tétettek egy ízben, a mikor az első pénzbüntetés és illetőkre ki is rovatott.

A m.-bikali járásban ez ügy előhaladásban van; panaszok iskola mulasztásért nem tétettek.

Keresztbe vetve; és ha kérdezőlek,

Szemet meresztél zordonul reám,

Hogy sürgőztötem rászéd fejedet,

És szüntelen lábadal tombolál.“

Nyugalma elvesztette s phantasmák há-

borgatják éj- és nappalát. Kedveli Caesart,

de királynak tudni nem szeretné. Mert ha

„Ó koronát kíván

Kérdés: ez által mily természetet vált.“

Tart tőle, hogy a nagyság majd visszaél

a hatalommal. Bevallja ugyan, hogy nem veté

ésre, miszerint szenvedély uralkodnék Caesar

eszen,

„De köztapasztalás szerint alázat

Az ifju nagyravágys lépéseje.“

Ó Caesart a tartózkodás s a nagyravá-

gyás választóján látja, s úgy tekinti, mint ki-

gyóztóját

„Mi ha kikél, mérges lesz mint faja;

Azért a héjban gyilkoljuk meg őt.“

De erre építeni Caesar halálának elhatá-

rozását, igazságtalanság Brutustól; mert, vaj-

jon következ-e okvetlenül abból, hogy ha

Caesar király leszén, az is, hogy zsarnok lesz?

S ha ez csak sejtítés, ugy nem elég ok még

arra, hogy meghaljon.

Ilyen formán akkor a népnek is igaza

volna, midőn Antonius beszéde által feltűzel-

ve, a poeta Cinnát szétfűti az összeesküvő Cin-

na helyett, csupán azért, mert a neve Cinna.

Ez Brutus első tévedése. De lássuk őt az össze-

eszküvőkkel szemben, kik közül ő, mint em-

beri nagyság kimagaslik, de mint politikus mó-

gottuk áll. Midőn ezek házához jönnek palást-

tal fódott arccal, hogy fel ne ismertessenek

valahogy, ő így szól:

„Oh összeesküvés! szégyenled-e

Éjjel mutatni vészes arczodat,

A n.-almási járásban a népevelés talán véve nem nagy eredmény mutat, a mi nek oka legfőképp a gyenge, k és képeségel bíró tanítóknak és taneszkör hiányában keresendő. Különbön panasz e járásban sem tétet iskola mulasztásért.

A m.-nádaszi járásban szintén kevés eredményt mutat a népevelés. Itt azonban különösen a görög katolikusok iséről pontosan tétettek a feljelentések a iskola mulasztásokért, s a kirótt büntések felhíj-tatnak.

A kolosi járásból bevett ávaros jelentés — ha jól vettem ki, azt átja, hogy a járásban a népevelés ez év folyt, hogy ményt mutat fel. A mit onna következt, hogy az illető esperesi hivatal ok is Kőtelek községből tett panaszt osla mulasztásért, a miért az illetők 50—50c. büntetésben marasztaltattak el.

A mocsai járásban a népevelés kevés kivétellel nagyon gyenge. Iskola mulasztásért, csakis a m.-palatkai gör. cath. peresi körből jelentetett be 7 panasz, miért a illetők törvényesen megbüntettettek.

Az örményesi járásból tárgyban bevett tudósítást értetlen volta mit nem tudom felhasználni. A mennyire kivébe, ott a ridég időjárás, a távolság (?) és a szépség miatt fordul elő legtöbb mulasztás. Bűtések erővben nem rovatnak ki, bár panaszok tétettek, a mi onnan következethető, hogy gyneha panasz tárgyalás alatt állónak moratik.

A n.-nyulasi járásban a népevelés eredményt mutat. Iskola mulasztásért egy panasz sem emeltetett.

A tekei járásban a népevelés előhaladást mutat. Mulasztásért csak Drád, N. Id és Sz. akna községből tétettek panaszok, s ezekért hozott büntetések felhajtá az elljárásoknak elrendeltetett.

Teke városában a népevelés jó ményt mutat. Iskola mulasztást csak evang. lutheránus iskola részéről tétettek, s pedig 184 panasz, míg a más k iskola részéről panasz nem fordult elő.

Az általános benyomás, a r e jelentésekből észlelhető, nem a legkedvebb, bár taghatatlan, hogy a népoktatás irára előhaladó, s szorványosan épen dicsőretelező.

A községi bizottságok új választása egy pár járás kivételével az egész megyében bevezetett, s a hol be nem fejeztetett is, folyamatban van.

(Vége köv.)

A „kolozsvári orvos természettudományi társulat“ harmadik természettudományi estje 1876. április 7-én.

Entz Géza előadást tart a „Viszontételek, együttételek s eldiedről az állatorvászban“

A közéletben mindazon állatok, melyek már szervezetek felületén, azok szerveiben vagy lakházaikban, fészkeikben artózkodnak általában elődiedeknek tartanak. Ia azonban pontosabban kifejezzük ezen állatok életmódját, azon meggyőződésre jutut, hogy csupán egy részükre alkalmazható az elődied kifejezés, a mennyiben igen számos közül nem megszálott gazdálalt sajátjából, áthasonított anyagaiból táplálkoznak, mint a szoros értelemben vett elődied; ezen jogtalan elődiednek

Hol legszabadabb a roz? hoy hol találás Barlangra nappal, mely elősétet? Szörnyarcodat beödni?“ De belátva szükségességét a titoktartásnak, akkor maga tanítja őket, hoy mint híseljék magukat:

„Jó kedvelő urak s vidámai nézettek.

Ne hordjuk szándokunkat azainkora:

Viseljük azt ugy, mint színzeink:

Kimért szilárdan s lankadatlan.“

A szándék, mely őt Caesar megölésén

vezeti, annyira tiszta, hogy nem alet, hanem

a lélek ellen támad fel s szeretni ha

„Férünk kellene Caesar szeméhez

S el nem tagolni Caesart! a!h de éta

Caesarnak vézeni kell.“

Midőn Cassius Antonius halálát is sür-

geti, kibén — igen, helyesen — veszedelmes

tartott átok között van Beneden két scortort könböztet meg, u. m. viszontelődikek (mutualik) és együttétezőket (commenta-listák).

A szont elődikek oly állapotok, melyek idelencsen vagy állandóan más állatok külső felletén vagy belsőjében tartózkodnak, azonban emcsak nem ártnak, sőt telenczőleg szemlato ást használnak gazdjoknak. Ilyenek például emlős állatok és madarak külbőrén élő u. szőr- és tolltetvek (Mallophaga), melynek ár a valódi elődikeg gyanujában álanak s tulajdonképi tetvekkel egy kategóriába soroltnak, gazdjoknak határozottan jó szolgálat tesznek az által, hogy elhalt hámpikelyekből (az u. n. korpából) táplálkozáván, ezektől megszittják s a gazda-állat toiletté-jét rendbenkisztn tartják; ugyanily szolgálatot tesznek halaknak az Argulidák családjába tartozó kisélanczok a nyálkává duzzadt báncatók elkaritása által. A békák, némely emlős állats alkalmilag az ember belében is megjelenő állagok (Balantidium- és Nyctotherus-fajok) vószinüleg hasonló utczatakaritói a bél nyálkahártyájának, sőt egyesek az annyira rettegett bérgerek között is, mint nyákeövök, hasznára lehetnek gazdjoknak; erre látszik legakább az körülmény utalni, hogy bizonyos bérgerek en a legégészségesebb egyénekén élnek s gazdjoknak határozottan a legkevesebb alkalmanságot sem okozzák.

Vinak madarak, melyek a nyájakat és golyáká kísérik, a legelső állatokra szállanak s azoka az alkalmatlan legyek — s egyéb elődikek megszabadítják, vagy épen ügyes sebész mójára felhasítják a csimbefélék (Oetridae) nyvei által okozott fájdalmas tályogait s azokl a nyűveket, mint izetes csemegéket kisidk; ilyenek a Crotophagák (nyűfalók) családjá tartozó forró érvői madarak, — ilyen ani seregélyünk is. Hogy mily fontos azon szgálat, melyet ezen nyűfalók végeznek, azt elég bizonyítja azon ismeretes tény, hogy Paraguiban ninosenek elvadult lovak és tulok, mt Délamerika többi részének dus legelőjű lailyain, mely sajátságoskörülmény abban leli magyarázatát, hogy Paraguaiban hiányzanak a nyűfalók s az uj szültött csikók és borjak, ha csak az ember nem oltalmazza, az igen nay számú csimbeféléknek esnek áldozatul.

(Folyt. köv.)

Kivonat

a kolcsvári kereskedelmi és iparkamara 1876 márczius hó 30-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből.

1 Elnök úr elődjá, hogy ámbár a kamara úászervezése, pár választó kerület késedelmé választása miatt, még nem történhetett meg, mégis czélszerűnek látta az újonválasztottakat is meghívni a mai ülésre, hogy az ügye menetével előre megismerkedhesse nek. Aztán meleg szavakban emlékezik meg közeleből elhunyt kamarai tanácsos Böhm János demeiről, ugy szintén Folly Mihályról, mint a kamarának keletkezése óta tagja volt, s idítványozza, hogy a gyűlés haláluk feletti jutlatának adjon jegyzőkönyvileg kifejezést a mi elfogadtott.

2 Miután a gyűlés tudomást vón a folyó ár ellátást nyert ügyek felől kelt jelentésr, elődjá titkár a métermértékek életbelépes alkalmából történt ministeri intézkedéseket a melyek közt említést érdemel az, a mely sirint a vendéglőkben használt boros üvegek s sörös poharak megjelölésének határideje 177 január 1-ig ön meghosszabbítva, továbbá hogy a gázorák átalakítására nézve két éviatáridő ön kitűzve, miután a hazai gyárakiz átalakítását előbb nem képesek eszközölni. Az elnökség ezenkívül czélszerűnek vélte a új mértékek alapján történt azon megállapodásokat kivonatilag összeállítani, a melyek a terménykereskedés, a vasgyártás, az építésze a papirkereskedés és a kereskedelmi könyvelés helyegköteles hirdetések tőrfogata körébenalkalmazást nyernek. E kivonatot hirlapilágismertette s minden kamarai tagnak, mindenhatóságnak megküldte.

3 Továbbá elődjá titkár, hogy az elnökség zélszerűnek látta: a budapesti társkamara pádjára figyelmeztetni a czégjegyzésre kötelestereskedőket és iparosokat a kereskedelmi tvénykönyvnek a czégjegyzésre vonatkozó hározataira; egyszersmind kinyomtatván az erreszükséges úrlapokat, arról is értesítette az illetet, hogy a kamara ily úrlapokkal ingyen siglál mindenkinek; az elnökség felhatalmazt kér a közgyűléstől, hogy a czégjegyzésre tvényszerűleg megállított határidő a f. 6. júius végével lejárván, szükség esetén még eszer figyelemzethesse körlevél által az illetőkre azon hátrányra, a melyet a bejegyzés elmulasztása maga után vonna. — Az ülés a tett inkeztést helyeselte s a kért meghatalmazástnegadta.

4 Vástartási kérvény 5 érkezett a kamarához a m. miniszterium útján, a melyekre az állajó bizottság véleménye fölterjesztetvén, két esetben a magas miniszterium elhatározása a kamra véleménye értelmében ütött ki, három ett pedig még függőben van.

5. A keresk. minister úr 6 nm. közlővén a kamarával azon vasuti állomások kimutatását, a melyek szarvasmarhák fölvetelére feljogottitvák, a gyűlés az a kamara területén eső ily állon sok hirlap útján leendő közze-tételt elhatározta.

6. A baromutlevek az 1875. XXV. t. cz. 14. 15. §§. bélyegkötelesekké tétetvén, több oldalról merült fel azon panas, hogy e törvény életbelépte óta a baromvásárok forgalma csökken, a mi részint ennek, részint a baromutlevek kötelező használatával járó nehézsé, sőt sok esetben kivihetlen intézkedéseknek tulajdonítható. A földmives ugyanis nem csak azon egy két darab marháját hajlja a vásárra, a melyeket eladni óhajtna, de nagyobb biztosságot okáért elhajja a egész marha létszámát, a mi 5—10 darabra is megy. A bélyegdíjt tehát meg kellene fizetnie azok után is, a melyeket el nem adott. Ezenkívül a marha-utlevél nem minden községben vagy nem mindig található. Ehez járul a vásárvám stb. Ez intézkedésre hát csak a marhák szabad adás-vevését gátolja, a nélkül, hogy akár a kincstárnak behajtáná a remélt jövedelmet, akár a marha tolvajlást gátolná, pedig egyik célja e volt. A gyűlés elhatározta e panaszokat adatokkal támogatva a m. ministerium tudomására juttatni.

(Folyt. köv.)

Köszönetnyilvánítás.

Alulírtak szent kötelmeknek ismerik Groisz Károly m. k. pénzügyi számtanácsos urnak, valamint neje szül: János Mária ur-hölgynek elhunyt egyetlen fiak temetése alkal-mával tanusított öszinte részvétünk és nagylelkűségükért legforróbb köszönetüket nyilvánítani.

Brassó april hó 8-án 1876.

Vonk Mikós

és neje

Nagy Anna.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapesten április 12. 10. ó. 30 p. d. e.

Érkezett, április 12. 11. ó. 6. 10 p. d. e.

A királyi tegnap Andrást egy hosszasan fogadta. Az érkekezletek a két kormány közt hosszadalmasak; a fogyasztási adók ma kerülnek elő; az eddigi eredmények csekély.

Boszníában több helyen igen nagy mérveket ölt a lázadás.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. április 12.

— **Az egyetemi tanárok** — mint értesülünk — ez évben is népszerű előadásokat fognak tartani az „egyetemi kör“ javára. Eddigelő a következő tanárok ígérték meg közreműködésüket. Dr. Concha Győző, Szász Béla, Dr. Óvári Kelemen, Szamosi János, Dr. Groisz Gusztáv, Dr. Berde Áron, Dr. Csiky Viktor, Dr. Fleischer Antal és Dr. Török Aurél. Felemlítjük ezuttal azt is, hogy azon tanárok, kik a helyi „orvos természet-tudományi egyet“ tagjai, kijelentették, hogy az egyet alapszabályai értelmében csak ez egyet javára tarthatnak felolvasást.

— **Némethy Irma**, kisasszonyról sajnálattal haljuk, hogy Aradon súlyos betegnek fekszik. Övéi a legrosszabból tartanak; a magyar színészet érdekében óvja meg az ég színházunkat e csapástól.

— **A kolozsvári izraelita hitközség** tegnap ejtette meg tisztválasztásait; elnöknek Schwarzcz József egyhangulag, alelnöknek Allenberg Lázár, gondnokoknak Schönbrun Hermán, Kohn Józás, szavazattöbbséggel megválasztattak.

— **Leimann**, a budapesti nemzeti színház hirneves festője, válási ügyben pár nap óta Kolozsvárt időzik.

— **Verdi requiemére** nagyban folynak az előkészületek s míg csaknem mindenütt, így Budapesten is, kihagyásokkal adták elő, nálunk egész terjedelmében fog előadni. A conservatorium derék karnagya Jacobi Jakab, kinek vállain nyugszik a hangverseny egész terhe, nem kimél semmi fáradságot a próbák alkalmával sem, hogy a requiem előadása a nagy alkotáshoz méltó legyen. A nagy összpróba ma délután fog megtartani a redoute termében s ugyanekkor minden egyes tag megkapja a színházban nyernedő ülésének számát. Körülbelül száznegyven közreműködő fog a szinpadon megjelenni.

— **Julius Caesarból**, tegnap este jellemes próba tartatott, a mely a szó legszorosabb értelmében, fényesen sikerült. Színészeink valódi művészi ambícióval játsztak s látszott rajtuk, hogy ez előadást ünnepi előadással kívánják tenni. A diszletek és kiállítás meglepően szépek és pazar fényük Korbuli Bogdán intendans általozatkészségét dicsőrik. A ki csak teheti, ne mulassza el ez előadást meg nézni, ilyet egyhamar a kolozsvári szinpadon nem fog láthatni.

— **Két áldozat egy napon.** Ambros Gergely helybeli táviratistát és szab. ál.

honvédhadnagy két gyermeke Emma 8 éves, Elemér harmadfél éves korában f. évi április 10-én ugyanazon egy napon, utóbbi délutánfél 1 órakor, előbbi estvőli fél 11 órakor a járványos diphteritis áldozataivá lettek. A kis ártatlanok porai, ma április 12-én fognak a londonutca 19 számú szülői háztól koporsóik mellett tartandó rövid ima után a köztemetői örök nyugalomnak átadatni. Nyugodjanak csendesen

— **Jótekönyvság.** A csik-szt.-domokosi tűzkárosultak számára cs.-szépvízi Szebeni Péter ur 24 véka rozót ajándékozott, mely tény kétségtelenül a kárvallottak hálás köszönetére érdemes, mit is nyilvánosan kifejezni kötele-ségünknek tartják az érdekeltek.

— **Tűzvéss.** Fogaraszvidéke kebelezett Herszény községében e hó 4-én 5 ház, 5 pajta, s 4 csűr égett le. — Mekendorf községében e hó 3-án 7 gazdasági épület, azonkívül 3 tőhen, 4 ló, 10 disznó, 28 juh s 18 bárány lett a lángok martalékja. — Bell községében e hó 2-án és 4-én 5 ház, s 2 pajta hamvadt el.

— **A medgyesi** csendőroknak e hó 9-én emlékezetes napok volt. Bősz ese ndőr őrmesternek sikerült ugyanis két veszélyes egyént u. m. Győrfy Mózes és Deák Györgyöt kézre keríteni. A belygminisztérium az előjáráság ajánlata folytán a köteleességét pontosan teljesítő őrmesternek elismerését nyilvánította, a medgyesi képviselő testület a maga részéről, nevezett őrmester erőlyes működését megjutalmazandó, az őrmesternek 10, és öt csendőrnek egyenként 2 aranyat szavazott meg. Az ünnepélyes kiosztás e hó 9-én történt meg, egy csendőr főhadnagy s a Medgyes városi főjegyző jelenlétében.

— **Segesvár** városában e hó 1-én a gyermekkert megnyílt, s eddigelő 20 növény-dék jelentkezett.

— **A „Telegr. Romanu“** fontos eseménynek tartja, hogy a bécsi katonai földrajzi intézet főnökévé egy oláh, Gurau Sándor tábornokot nevezték ki. Örvend, hogy e téren is kezdenek haladni az oláhok s szeretné, ha a hadsereg tisztjei közt, minél több oláh nevével találkozunk.

— **A szászok a képviselőházban és a szászok itthon.** A „Gaz. Tr.“ ugy találja, hogy a szász képviselők 1867 óta mostanig, minden kormány alatt a magyarok uszály-bordozói voltak, ma pedig a magyar fensőbb-ség ellen küzdenek. A szász nemzetnek egy részé itthon képviselőiknek a tettét jóváhagyja, másrészt pedig bizalmatlanságot szavaz azoknak, kik hűk maradtak az opportunitás, illetőleg a magyar politikához. Ebből logikailag azt következteti, hogy a szász nemzeti képviselők akkor se dolgoznak nemzeti érdekei ellen, ha egy ünnepélyes óvással a budapesti képviselőházat odahagyva, baza jönnének. Még egy kérdés van, mi — szerinte — a szászok ott maradását egy ideig igazolja s ez az arrondirozás kérdése. Ha az arrondirozás is az ő nemzeti érdekek mellőzésével történik meg, akkor nem tudja mit várhatnak még a szász képviselők és velők a szász nemzet Tisza Kálmán törvényhozó testületétől.

— **Brassóban** e hó 9-én halt meg Burgenkron Péter Langenan anyja szül. Servatius Martha életének 100-ik évében. A tiszteletr méltó matronát 6 unoka, 14 dédunoka, s 6 ösnoaka siratja.

— **Erzsébetváros** képviselőtestülete e hó 4-én heves gyűlést tartott. A tárgy a polgármesteri állomás betöltése volt. A főispán napirendre tűzte a polgármesteri választást, ennek ellenében azonban a többség határozati javaslatot nyújtott be, hogy a polgármesteri állomás ne töltsésk be, hanem ez állomásra csak helyettesítességek valaki. A javaslattevők s az ellenpártiak közt ennek következtében heves harcz támadt, minek eredménye az lett, hogy szavazattöbbséggel a majoritás javaslata fogadtatott el s így a polgármesteri állomás helyettesítés útján fog betöltetni. Még hevesebb volt a harcz, midőn volt polgármester K . . . nyugdíj ügye került elő. A tanácskozás személyeskedésekbe ment át; a főispán a titkos szavazást indítványozta; a többség ellenelte s így a főispán e tárgy eldöntését elnapolta.

— **Az árvíz vidéken.** Kiszűzállásról írják: Az ugynevezett Mirhó-gát Abád és Bura között a Tisza árjai által megkerültetvén, az ár hajmeresztő nagyságban és terjedelemben borítja el Heves-Szolnok megye egy részét, az egész nagy Kunásgot, Békés és Bihar megyék nagyrészét. A veszély óriási nagy mérvben fenyegető, virágzó városok, falvak pusztulnak el talán örökre. — A Bánatban is sok a baj. Ugyanis ott a nép a mult heten a régi töltéseket mindig javította és emelte, sőt egy új töltést is csinált, — de ez mind nem ért semmit, mert a kicsapott ár a töltést csakahamar elmosta. A nép egészen el van csüggedve és többen így nyilatkoztak: „ne dolgozzunk a természet ellen.“ Ha a víz még több ideig is árad, vége lesz a csókai, szentmiklósi s csanádi réteknak. Szegeden a hangulat még mindig nyomott, a város üres. Minden munkaképes ember kivonult az alföldi vasúthoz és részben a tiszapárti vonalra, melynek egyes részeit folyton magasítják és erősítik. A kép, melyet a nyüzsgő tarka ember-

tömeg az egész vonal hosszában nyújt, felette érdekes. Azonban legérdekesebb volt mult vasárnap a belváros második szakasza, nem csak azért, mivel itt volt az intelligens munkás legnagyobb számban, hanem mivel ezt a pontot tisztelte meg az uri „hölgy-koszoru“, mely 27 leányt küldött a töltésekre, a kik estig becsületesen kosaroztak. Naponként folyvást még mindig dolgozik 5—6 ezer ember.

— **Szamosujvárról** írják nekünk, hogy a magyarországi árvízkárosultak javára husvététhétön rendezni szándékoltt műkedvelői előadás, közbejött akadályok miatt elhalasztatván, e helyett ugyancsak husvét másod napján a „Deák szobor“ alapra, táncvizigalommal egybekötött hangverseny rendezetik az ottani dalzene egylet által.

— **Az árvíz Szegeden.** Szegeden folytonosan nagy vízállás, és az erős szél következtében az ottani töltések veszélyeztetve vannak. A horgosi kiöntés következtében, mint a „Szeg. Hir.“ írja, a víz 7-ikén 24' 11"-ről 24' 3 1/2"-re esett, azóta azonban folytonosan árad. A keresőrai töltéseket oly erővel ostromolják a habok, hogy a veszélyt csak rendkívüli erőfeszítéssel lehetett elhárítani. Minthogy több helyen anyagkiszlet nem volt, a munkásoknak a vízbe kellett menniök a már rég elnyelt belső töltések karóért. — Kistelekről apr. 8. d. u. 2 órakor ezeket sürgönyözték. Hármasi töltésen felül levő partos helyen rög-tönzött töltést áthágta a víz; ha a szél eláll, van kis reménység fontartására, különben megy Percsórának, Szegednek. Szegedről távirják. A történt töltésszakadás folytán 3000 bold viz alá került, a vízállás ennek következtében 7 és fél hüvelykkel apadt, de ismét ujra emelkedett s jelenleg 24 láb 5 hüvelyk; a borzasztó szélvihár dühöngése katasztrófával fenyegette mind a két partvonal hosszát.

— **Halálozás** Bluntschli hires tanárnak neje, szül. Vogel Emilia e hó 3-án Heidelbergben megbalt.

— **Nagy-Váradon** hétfőn (april 10.) a délutáni órákban nagy tűzvész volt, mely egy a Léderer és Kálmán czég tulajdonát képező majorban nagy pusztítást vittvéghé, a mennyiben a romboló elemnek egy 400 ököre épített hízaló, mintegy 60 drb. ökör s nagy mennyiségű széna lett áldozatává. A városi tűzoltók, mint a „Nagy-Várad“ kiemeli, nagy tevékenységet fejtettek ki s csak ennek köszönhető, hogy egy egész városrész nem vészett oda. A tűz d. u. 1 órától 5 óráig tartott.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági levelek a Barcaságról.

(A Wiener Landwirthschaftliche Zeitungból.)

VII.

Az udvarra bemenve, balra emelkedik a szesz-főzde épülete, mely naponta 20 mázsa liszt feldolgozására van berendezve. A szert kuruczából és árpából főzik.

Habár — a mint említettük is — a községnek egy szál erdője sincs, fűtésre tölgyfát használnak, melynek öle — az udvarba szállítva és szép rendibe rakva, — 6 mond hat o. é. forintba kerül. A lakház alatt tisztán tartott pince van, hol ecetet gyártanak.

A főzödével szomszédos, a csinnal berendezett istálló, melyben 4 erőteljes igásló és egy szép csikó van, mely utóbbinak — egy a braszó mén-telepől való — állami mén az apja. A szomszédos ajtó a tehén-istállóba nyílik. A pészma szag, mely orrukant megcsapja, előre tudatja velünk, hogy ott bival teheneeknek is kell lenni. Házigazdájának van 5 darab bival tehene és 1 darab magyar fajú tehene. A bival tejet kövérség*) miatt sokkal többre becsülik a tehén tejné. A mi gazdánknak egye egy bivalja — jöllehet, hogy a legigénytelebb minőségű tápanyaggal is megelégszik, évenként 1000 kupa tejet ad, melynek kupáját 10 krajczárba számítva, mindig akad kész vevője!

A bivalt — ezen oly felette hasznos kőrödött, mily kevésre becsülik és ösmerik, abból is kitűnik, hogy szlétében azt hiszik, hogy hasas állapot adadd tart, mint a közönséges tehéné, pedig 14 hónapig hordozza; Vidombakban rendszeren tavaszra, márczius havában borjuzik.

Van még gazdánknak tinója, bornyá vagy 8 darab és disznója 14 darab, láthatni még aztán egy derék kakast s egy néhány tojós tyukot — melyeket csak azért említettem meg — mert eddigi tapasztalataimból úgy vettem észre, hogy szász atyáinkfai nem viseltetnek valami különös előszeretettel a szárnyasok iránt.

Különben a mi emberünk, ki ugy lát-szik a földmívelés mellett más foglalkozást is

*) Gorup-Beranz „Physiologische Chemie“ Branschweig 1867. 397 oldalon olvassuk, hogy 1000 rész vére fel, találunk a bivaltejbén: 806.40 rész vizet, 193.60 rész keményfeleket, 42.47 rész sajtnyat, 13.00 rész fehérséget, 84.50 rész vajnyat, 41.18 rész tejzunkrot és 8.45 rész anorganikus sókat, Mig Bourgingault 12 vegytanús után a tehéntejben csak 4 százalék zsiranyt talál. Quevennes pedig 6 vegytanús után 3.5 százalékot. Évi átlagos számítás szerint a reggeli tejben 3.81 százalékot, az esteiben 4.28 százalékot,

keresett magának, a mint észrevehettem, igen jómódu gazda. Birtoka 21 holdat tesz; de azért világért sem a leggazdagabbak közül való, mert számosan vannak, kiknek 44 holdra menő föld-birtokuk van, melyből hivatalos becslés után 160.38 forint tiszta jövedelmet tudnak felmutatni. En azonban a könyvvezetésbe vetett pillantás után — a mi nekem barátságosan meg lett engedve — igen sok érdemes adathoz jutottam itt csak azt említem meg, hogy a fenemlített birtok 52, mond ötvenkét darabra van szaggatva, melyből a legnagyobb csak 5 hold, a legkisebb pedig csak 400 □ öl.

Mielőtt a szobába mennénk, nézzünk szét a tiszta csűrben és nézzük meg a disznóit, mely nem különben — mint a gazdasági épület mind — köből és téglából van építve.

Az udvarról egy pár lépcsőn felhaladva benyitunk a nappali szobába, ott áll a szoba közepén a tölgyfa asztal, melyen a család étkezni szokott; almárjom, tükör, képek, mind fénylenek a tisztaságtól. A sarokban egy régi divatu óra. Jobbra tartva a háló szobába jutunk, ebből egy kis kamarába nyitunk, melyen át elérünk a kékre festett konyhába. Balra a nappali szobától van az elfogadó szoba (pardon: salon). — Három ablak nyílik az utcára ugyan anyi az udvarra, mondják-e többet?

Az ablakok közeit szép, nagy, aranyos keretű tükrök foglalják el. Finom töltött diván kínálkozik, hogy egy kis pihenőt tartsunk — leülünk s nem győződik bámulni a nem álmodott gazdag és fényes berendezést. Kíváncsik leszünk s nem elégszünk meg a külsővel, látni ohajtjuk a kincseket, melyeket az almárjomok zárnak el szemünk elől és természetes szép házi asszonyunk szíves készséggel szedegeti elő rég-óta győjtögetett, gondall örözt drágaságait.

Megemléljük a „spitzig Hoff“-ot mit fiatal asszony korában viselt; a „schinen schurz“-ot; aztán még a „Säderngürtel“-mit a menyasszony a lakadalom alkalmával visel és nemzedékről nemzedékre száll.

Még sokáig gyönyörködtem volna ezen ezüstből készült, gazdagon aranyozott, drága kövekkel kirakott, finom művű, izléssel készített menyasszonyi övben, ha szász atyámfiam nem ógatót volna, hogy már az ő holmait is meg-szemléljem. Ő is megmutatta kék szint, vörös gallér, vasárnapi felöltőjét, mely gazdagon van sujtásokkal kiteremtettéze ésombok helyett érc csatokkal feldiszi.

A barcasági öltözéke az említett hosszú felöltőből áll: nyárban széles karimájú kalapot, télben kucsmát visel; nadrága fehér posztóból való és fekete sujtással színozóra. Lábsín meglehetősen széles csizmák vannak, mert a barcasági sokat ad e közmondásra: „Állj biztos lábón“. Ha agonsz nyelveknek hitelt adhatok, a nagy csizma mintegy a jómóduság jelképe.

A fiatal szász legények, hogy könnyebben járják a landarist s talán, hogy ne maradjanak nagy hátra a székel legényektől, a vasárnapi táncz alkalmával még is csak felhúzzák a szük „Giesza schisemaunen“-t vagy is, zergebőr csizmát.

A szász korával nő a vágy felhuzhatni a kék nadrágot, mert ez ugyan is a falu böcseinek az előjoga.

A barcasági községek közül legoson-sabban öltözködnek a vidombákiai s ezért őket a többi szászok „tetszelgők“-nek csúfolják. Az uhelyiek viszont „kapariak“, a fekete-halmiak „ravaszok“, a roszmáriak „csalók“, a földváriak „tunyák“, a feldsörferek pedig „kocsisok“ A szász a székelty „lustig Zeckel“-nek mondja.

Erdélyi piaci árjegyzék.

— **M.-Vásárhely** piaczárai apr. 6-ról, 1876. egy hectoliter tisztabuza 4 frt 96 kr, rozs 3 frt 20 kr, elegybuza 3 frt 28 kr, zab 2 frt — kr, 100 kgr. széna 2 frt 80 kr alomszalma — frt 80 kr, zupszalma 1 frt, egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 35 kr, usztatott 2 frt 05 kr, egy kgr. fagygyugyergya öntött 64 kr. nyújtott — frt 60 kr, marhahus 32 kr, konyhaliszt 12 kr, Rizs 26 kr, 1 liter gyöngykása 20 kr. borsó 12 kr, len-cse 12 kr, paszuly 10 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 50 kr, 100 kgr. sa-vanyu káposzta 14 frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznózsír frt 90 kr, szinzsír — frt 90 kr, bors 1 frt 16 kr, hagyma. 12 kr, fok-hagyma. 26 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Április 11-én 5% Mataliques 65,70 frt Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 69,60 frt. 1860 iki államkölcsön 109,60 Bankrésze-nyek 8,63 Hitelezésények 14260 London 118,75 frt. Ezüst 10320 Cs. krr. arany 5,58 — — Napoleondr 9,64 1/4 100 mark német értékű 58,40

Urbéri törvények: Magyarországi 73.— Temesvári 73— Erdélyi 72,50 Horvátországi —.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Beküldetett.

Liebig hús-kivonata.

A mostani drága húsarak mellett főleg a középosztályra nézve áldás. Hanem a kivonat-fazakokhoz adott használati utasítás, mint számos példa bizonyítja, több figyelmet érdemel, mint a mennyiben eddig részestül, mert csak a kivonat értelmes alkalmazása folytán jutnak előnye teljes érvényre. Erre hívjuk fel a közönség figyelmét.

(153)

SCHEMBER C. ÉS FIAI

cs. és kir. szab.

hidmérleg gyáros

Budapesten, az Országúti Károly-kaszárnya épületben, ajánlja saját gyártású, mindennemű egyenlő-, csészés-, tizedes-, százados- és állatmérleget stb. méterrendszer szerint; — vas és sárgaréz súlymérleket, fa-, pléh-, cin- és réz-írmérleket, valamint ecet-méréshez alkalmas famérleket, csész. és kir. szab. köldaj mérőeszközöket.

Jutányos ár mellett!

Árjegyzékek kívánatra ingyen s díjmentesen!

Szállítói módjára az összes m. kir. hivataloknak, vasutaknak, gőzmalmoknak, cukorgyáraknak stb.

(43)

(7-24)

4 goldene Medaillen. **Liebig** 4 Ehren-Diplome.
Company Fleisch-Extract
aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur ächt wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt.

Kapható CSIKI IMRE fűszerkereskedésében Kolozsvárt.

(152)

(2-3)

A tordai kisegítő pénztár-egylet folyó 1876. évi április 30-án délelőtt 9 órakor A VÁROSI KÖZSÉGI TEREMBEN

közgyűlést tart,

melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tanácskozási tárgyai:

- 1.) Az igazgató választmány jelentése a múlt évi üzlet forgalomról.
- 2.) A számvizsgáló bizottság jelentése.
- 3.) Az alapszabályok módosítása.
- 4.) Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kijelölése.

Hivatkozással alapszabályaink 28-dik cikkelyére, a közgyűlésen csak igazoló jegyekkel vehetni részt, miket az igazoló bizottság szolgáltat ki folyó április 28-án és 29-én d. e. 9-12 óráig. Az igazoló jegyek átadásánál a betéti könyvek felmutatandók.

Torda, április 10. 1876.

Az elnökség.

(50)

(6-*)

VASTARTALMU CHINA-SZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészekről.

Egyike az a legkínzóbb erősítő-szereknek, a minőkkel az orvosi kincstár rendelkezik. Ujjáteremt a kimerült erőt, s javítja a betegség által megromlott vért, a Grimault és társa-féle vastartalmu china-szörp a párisi »Académie de médecine« által kitüntetett s minden orvosi tekintély által ajánlatik, s hasonló jó eredményekkel működik, úgy a gyermekeknek, valamint felnőtteknek is. Különösen eredményesen alkalmaztatik a sápadtság, vörösség, szegénység s a havi tisztulás rendetlensége eseteiben, valamint a gyomorbetegségek ellen is, melyeknek a nők oly gyakran ki vannak téve. Megkönnyíti a fiatal lányoknak kifejlődését, emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést, s visszaadja az elhagyott kinezést. Hogy a számos hamisításoknak elejét vethessék, kértük mindenki a minden üvegen rajta levő Grimault és társa aláírását kérni. — Főraktár Bécsben Benno Raabe gyógyszerkereskedőnél a Bäckerstrasseban.

Kolozsvárott Dr. Hintz G. gyógyszerész urnál.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

- Pesti Frigyes. A szörény vármegyei hajdani oáh kerületek. Ára 40 kr.
Szilágyi Ferencz. Idősb. b. Wesselényi Miklós. Élet és korrajz. Ára 50 kr.
— Ifjabb b. Wesselényi Miklós. Élet és korrajz. Ára 50 kr.
Szilágyi Sándor. Nádasdy Tamás első követsége Erdélyben 1540. Ára 30 kr.
Törvényczikk a közigazgatási bizottságról. — Törvényczikk a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. törvényczikk módosításáról és kiegészítéséről. — Törvényczikk a fegyelmi eljárás módosításáról és kiegészítéséről. — A hivatalos kiadás hű lenyomása. Ára 30 kr.
Horváth Móricz dr. A halálbüntetéséről. — Ára 50 kr.
Schwarz Adolf dr. Haus- & Küchen-Brevier. Winke und Mittheilungen über Komfort und Kunst des Hauswesens, über Tafelrichtung, sowie über Praxis in Küche und Keller etc. Diszes kötetben. Ára 3 frt 60 kr.
Tyndall John. Das Licht. Sechs Vorlesungen gehalten in Amerika im Winter 1872-1873. Ára 3 frt 60 kr.
Peschel Oskar. Neue Probleme der vergleichenden Erdkunde als Versuch einer Morphologie der Erdoberfläche. Ára 3 frt.
Rossmässler E. A. Die Geschichte der Erde. Ára 3 frt 90 kr.
Bohn Dr. C. Anleitung zu Vermessungen in Feld und Wald. Insbesondere für das Bedürfniss von Forst- und Landwirthen. — Mit 179 in den Text gedruckten Holzschnitten. Ára 4 frt 80 kr.
Henle Dr. J. Handbuch der Gefässlehre des Menschen. Ára 7 frt 80 kr.
Kenessey Kálmán. A nemes fűzművelés. Utasítás ültetvények alakítása és gondozására. Ára 60 kr.
Sapienza italiana in bocca alemanna da L. C. M. Giani. Ára 2 frt 40 kr.
Rocco Emil. Der Umgang in und mit der Gesellschaft. Ára 1 frt 80 kr.
Katz Dr. Wie erhält man seine Sehkraft? oder die Krankheiten und Fehler des Auges allgemein verständlich dargestellt. Ára 1 frt 20 kr.
Noel Eugene. Mémoires d'un imbécile écrits par lui-même. Ára 2 frt 10 kr.
Desmazes Charles. L'université de Paris (1200-1875). La nation de Picardie. — Les Collèges de Laon et de Pres-les. la Loi sur l'Enseignement supérieur. Ára 2 frt 10 kr.
Claretie Jules. Les muscadins. I. Le comte de Favrol. Ára 2 frt 10 kr.
— II. Jeanne Lafresnaye. Ára 2 frt 10 kr.
Véron Pierre. Ces monstres de femmes. Ára 2 frt 10 kr.
Belot Adolphe. Les baigneuses de Trouville. Ára 1 frt 80 kr.
D'Alq. Le Savoir-Vivre en toutes les circonstances de la vie. Ára 2 frt 40 kr.

Épen most jelent meg:

Távírdai gép- és kapcsolástan.

A posta- és távírda intézetnél alkalmazottak használatára.

50 kömöszetű ábrával.

Irta SZÉKELY ISTVÁN magy. kir. távírdatiszt. Ára fűzve 1 ft 60 kr.

Olcsó zeneművek hegedű és zongorára:

1. Auber Muette de Portici.	16. Marches.
2. — Fra-Diavolo.	17. Mendelssohn. Songe d'unepuit d'été
3. Bellini Norma.	18. Meyerbeer. L'Africaine.
4. — Sonnambula.	19. — Robert le diable.
5. — Puntánok.	20. Mozart. Don Juan.
6. — Dame blanche.	21. — Figaro.
7. Chansons allemandes.	22. — Flûte enchantée.
8. — Frang. ital. etc.	23. Nicolai. Lustige Weiber.
9. Danses.	24. Offenbach. Orpheus.
10. Donizetti Lucia.	25. Rossini. Tell.
11. — Lucrezia Borgia.	26. — Barbier de Seville.
12. — Fille du Régiment.	27. Verdi. Rigoletto.
13. Flotow. Martha.	28. — Trovatore.
14. Gounod. Faust.	29. — Traviata.
15. Halévy. La Juive.	30. Weber. Freischütz.

Egy-egy szám ára 48 kr.

(154)

(1-4)

Özszarvak.

Erős és magas, vagy megcsontított özszarvok (özszarv) vásároltatnak és a legjobb árral fizettetnek. Értekezhetni lapunk kiadó hivatalában.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet

folyó 1876. évi április 22-én délután 4 órakor

A VÁROSI KÖZSÉGI TEREMBEN

közgyűlést tart,

melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tanácskozási tárgyai:

- 1.) Elnöki megnyitás.
- 2.) Az igazgató választmány jelentése a múlt évi üzlet forgalomról.
- 3.) A számadás vizsgáló bizottság jelentése.
- 4.) A segélyző bizottság jelentése.
- 5.) A régi szabályoknak a kereskedelmi törvények szentí átalakítására.

Hivatkozással alapszabályaink 28. cikkelyére: a közgyűlésen csak igazolójegyekkel vehetni részt, miket az igazoló bizottság szolgáltat ki folyó hó 18 és 19-én délelőtt 9-12-ig és 20-án d. e. 9-12-ig és 21-én d. e. 3-5 óráig bezárólag. Az igazolójegyek kivételénél a betéti könyvek felmutatandók. (151) (3-3)

Felhatalmazás esetén, csakis bélyeggel és két tanu helyettesével látott felhatalmazások vétetnek tekintetbe.

Kolozsvárt, 1876. április-hó 1-én.

Az elnökség.

A 14 év óta fennálló s jóhírnevű

Kolozsvári vizgyógyintézet

kül-monostorutca 15. sz. a.

f. év május 1-ső napján forgalomnak ádatik.

Fekvése igen kedvező, a Szamos partján, a sétár közepén közelében, kitünően egészséges tájra, erősítő hatással a légkörben, s mégis nem messze. hogy a város kényelmét is nyújtassa; vize kitünő és igen kedvelt. Az intézet kényelmes berendezett, s a vizgyógyászat szabályai szerint célszerűen teljesen felszerelt. Az élvezetdús, s hatalmasan erősítő napfürdőkre főtűly fektetett; az elemzés vizgyógymódi s izletes; gyógyítás kiváló gond, buzgalom s szigorú pontossággal vezetett; szórakozású társas élet, szabadbani táncz, zongora, schack, cmino sat. stb.

Az intézetben alaposan s legfényesebb sikerrel gyógyítottak: idegrendszer bántalmak

n. m. idegesség, széllhűs, eskór (epilepsia), gyengeségi állapotok, megomlás, szédülés; vérbajok: csúz, köszvény, görély, vérszegénység, sápkór, syphilis- higanykór, alkoholis mus, különféle vértódlások nemes testrészek felé, mellbetegségek, césztési s ideges gyomorbagok, bélgyengeség, máj, lép, egyáltalán alhasi vérpangások, váltóház, aranyér, vese s hólyagbagok, hatiszutási zavarok; ajánlatik továbbá a test megedzésére s kohajlamok leküzdésére.

Az árak mérsékelték. Felvétel az intézetben napoként délután, vagy levél által.

Kolozsvárt, 1876.

Velis Simon,

természet (viz) gyógyász.

Orvos, sebész szülész és szemész, a „Kolozsvári vizgyógyintézet” gyógyászati vezetője.

(143)

(5-*)

A legnagyobb kalap és czipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda” alatt,

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és jutányos árban.

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyárakból való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható diszárú, szokatlan olcsó árban.

FRANCZIA és BÉCSI SZODAVIZ készítő gépek 3, 1, 1, 2 kupa nagyságban 9 frtól 16 frtig.

Az üzlet régi nagyszerűsége nem változott!